

Հայաստանի Հանրապետության Կառավարություն Որոշում

31 հուլիսի 1997 թ. թիվ 314

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում առաքվող կամ տրամադրվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման (հաշվառման) մասին

Համաձայն "Հարկերի մասին" Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 15 եւ 28 հոդվածների, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը որոշում է.

1. Հաստատել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում առաքվող կամ տրամադրվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման (հաշվառման) կարգը (կցվում է):
2. Սահմանել, որ սույն որոշմամբ հաստատված կարգի վերաբերյալ գերատեսչական նորմատիվ ակտերը սահմանված կարգով հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության առավարությանն առընթեր հարկային պետական ծառայությունը՝ ամաձայնեցնելով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության հետ:
3. Սույն որոշմամբ հաստատված կարգի կատարման նկատմամբ վերահսկողությունը Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությանը համապատասխան իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմինը:
4. Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմնի՝ մամուլում եւ զանգվածային լրատվության մյուս միջոցներով լուսաբանել սույն որոշումը:
5. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում 1997 թվականի օգոստոսի 15-ից:

Հաստատված է ՀՀ Կառավարության
1997 թվականի հուլիսի 31-ի
թիվ 314 որոշմամբ

Կարգ

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում առաքվող կամ տրամադրվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման (հաշվառման)

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն կարգի դրույթները տարածվում են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ձեռնարկատիրական գործունեության առարկաներ (արտադրանք, ապրանք) առաքող կամ տրամադրող (այսուհետ՝ առաքող) կամ տեղափոխող կազմակերպությունների, այդ թվում՝ օտարերկրյա կազմակերպությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծված՝ առանձնացված ստորաբաժանումների, անհատ ձեռնարկատերերի (այսուհետ՝ տնտեսավարող սուբյեկտներ) վրա:

Սույն կարգի դրույթները չեն տարածվում բանկերի եւ վարկային կազմակերպությունների վրա:

2. Սույն կարգի 1-ին կետում նշված կազմակերպությունները հաշվապահական հաշվառման, իսկ անհատ ձեռնարկատերերը՝ եկամուտների եւ դրանց հետ կապված ծախսերի հաշվառման գործող կարգին զուգընթաց շարժական (նյութական) գույք հանդիսացող արտադրանքի, (ապրանքների) առաքման կամ տրամադրման (այսուհետեւ՝ առաքման) կամ տեղափոխման դեպքում պարտավոր են սույն կարգին համապատասխան վարել դրանց հաշվառումը՝ գրանցումներ կատարելով առաքվող, տեղափոխվող ապրանքների գրանցման (հաշվառման) գրքերում (այսուհետեւ՝ առաքումների գրանցման գիրք, էջի ձեւը կցվում է):

Առաքումների գրանցման գրքում չի գրանցվում պատրաստի արտադրանք կամ ապրանք չհանդիսացող գույքի ներտնտեսական (նույն հասցեի տարածքում) տեղափոխումը, խողովակաշարերով, էլեկտրահաղորդման, էլեկտրակապի գծերով արտադրանքի առաքումը, տարածման նպատակով մամուլի տեղափոխումը, վերանորոգման եւ համանման այլ ծառայությունների մատուցման ու աշխատանքների կատարման ժամանակ պահեստամասերի կամ երաշխիքային ժամկետ ունեցող տեխնիկայի տեղափոխումը, տնտեսավարող

սուբյեկտների հիմնական միջոցների, փոքրաթիվ եւ արագամաշ առարկաների, բլանկների ու ձեւաթղթերի տեղափոխումը:

3. Առաքումների գրանցման գրքի էջերը համարակալվում, կարվում եւ կազմվում են, որից հետո տնտեսավարող սուբյեկտն իր հաշվառման վայրի հարկային մարմին է ներկայացնում գրավոր հայտ (համաձայն ձեւի)՝ առաքումների գրանցման գրքի կնքման ու համարակալման համար: Հարկային մարմինը հայտն ստանալուց հետո ոչ ուշ, քան 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում կնքում եւ համարակալում է առաքումների գրանցման գիրքը՝ դրա վրա փակցնելով հարկային մարմնի տարբերանշանի պատկերով ինքնաստանձվող դրոշմանիշ:

Տրանսպորտային միջոցներով առետրական գործունեություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների առաքումների գրանցման գրքերը կնքվում եւ համարակալվում են սույն կետի առաջին պարբերությամբ սահմանված կարգով՝ հարկային մարմնի ղեկավարի գրավոր թույլտվության հիման վրա: Կնքված եւ համարակալված առաքումների գրանցման գրքերը խիստ հաշվառման փաստաթղթեր են եւ հերթական համարներով հաշվառվում են հարկային մարմնում: Առաքումների եւ (կամ) տեղափոխումների իրականացման յուրաքանչյուր հասցեի (կետի, այդ թվում՝ նույն հասցեում, դրա մասին նշում կատարելով առաքումների գրանցման գրքի կազմի վրա) համար (պատրաստի արտադրանքի կամ ապրանքի պահեստ, այլ մատակարարման վայրեր) վարվում է առանձին առաքումների գրանցման գիրք: Առաքումների գրանցման գրքի կազմի վրա նշվում է տնտեսավարող սուբյեկտի լրիվ անվանումը, կազմակերպ-իրավական տեսակը, հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ), գտնվելու (բնակության) վայրը եւ առաքումների գրանցման գրքի հերթական համարը: Առաքումների իրականացման (ապրանքների բացթողման) վայրի (կետի) հասցեն տնտեսավարող սուբյեկտի գտնվելու (բնակության) վայրից տարբերվելու դեպքում նշվում է նաեւ այդ վայրի (կետի) հասցեն:

4. Լրացված-ավարտված առաքումների գրանցման գրքերը պահվում են տնտեսավարող սուբյեկտի մոտ՝ մինչեւ գրքում ամենավերջին գրանցման օրից սկսած 3 տարին լրանալը եւ ներկայացվում Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմիններ՝ նրանց պահանջի դեպքում:

Առաքումների գրանցման գրքի լրանալուց-ավարտվելուց հետո տնտեսավարող սուբյեկտը սույն կարգի 3-րդ կետում նշված կարգով նոր առաքումների գրանցման գիրք է ներկայացնում հարկային մարմիններ՝ կնքման եւ համարակալման: Մինչեւ առաքումների գրանցման գրքի լրանալ-ավարտվելը տնտեսավարող սուբյեկտը սույն կարգի 3-րդ կետով սահմանված կարգով կարող է հարկային մարմին ներկայացնել նոր առաքումների գրանցման գիրք՝ կնքման եւ համարակալման: Նոր առաքումների գրանցման գրքում գրանցումները կատարվում են հարկային մարմին ներկայացված՝ լրացված-ավարտված առաքումների գրանցման գրքի վերջին գրառումից անմիջապես հետո հարկային մարմնի կողմից "Գիրքն ավարտված է" նշումը կատարվելուց եւ կնքվելուց հետո:

II. Առաքվող, տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման կարգը

5. Տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից առաքումների գրանցման գրքերում գրանցման (հաշվառման) ենթակա են իրենց կողմից առաքվող կամ իրենց մոտից տեղափոխվող ամբողջ արտադրանքը եւ ապրանքները (այսուհետեւ՝ ապրանք)՝ բացառությամբ սույն կարգի 2-րդ կետի երկրորդ մասում նշվածների: Առաքվող ապրանքը ներառում է՝

ա/ տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից այլ տնտեսավարող սուբյեկտներին իրացնելու համար նախատեսված ապրանքը (այդ թվում՝ կոմիսիոն վաճառքի ձեւով եւ այլն):

բ/ իրացման համար չնախատեսված ապրանքների (պատրաստի արտադրանքի) տրամադրումը (հատկացումը, բացթողումը, այլ ձեւով օտարումը, այդ թվում՝ անհատույց):

Առաքվող ապրանք է համարվում նաեւ առետրական կետից տնտեսավարող սուբյեկտներին իրացվող (վաճառվող, տրամադրվող) ապրանքը:

Տեղափոխվող ապրանքը ներառում է տնտեսական տեղաշարժերի ենթարկվող (պատրաստի արտադրանքի՝ պահեստից կամ այլ վայրերից ֆիրմային խանութ, պահեստից վաճառքի կետ կամ այլ վայր (պահեստ եւ այլն) տեղափոխվող) ապրանքը (պատրաստի արտադրանքը), ինչպես նաեւ մաքսատուն կամ մաքսային կետ տեղափոխվող կամ ի պահ հանձնվող ապրանքը:

6. Ապրանքների առաքումն իրականացվում է սահմանված կարգով լրացվող սկզբնական հաշվարկային փաստաթղթերի (ապրանքատրանսպորտային բեռնագիր, պահեստի ելքի անդորրագիր, հաշիվ-ապրանքագիր եւ այլն (այսուհետեւ՝ հաշիվ-ապրանքագիր) հիման վրա:

Դուրս գրված հաշվարկային փաստաթղթերը հաշվառվում եւ պահվում են տնտեսավարող սուբյեկտների մոտ՝ հաշվապահական հաշվառման գործող կարգին համապատասխան:

Առաքված ապրանքները վերադարձնելու դեպքում կատարվում է ձեւակերպում եւ գրանցում՝ հաշվապահական հաշվառման գործող կարգին համապատասխան:

7. Ապրանքների առաքման դեպքում առաքումների գրանցման գրքում ապրանքի բացթողման համար պատասխանատու համապատասխան անձի կողմից գրանցումներ կատարվում են նախապես՝ մինչեւ տնտեսավարող սուբյեկտի տարածքից ապրանքի դուրսբերումը (տեղափոխման սկիզբը) յուրաքանչյուր հաշիվ-ապրանքագրի համար առանձին-առանձին՝ ըստ առաքման կամ տեղափոխման համար հաշիվ-ապրանքագրերի լրացման հաջորդականության՝ գրանցման հերթական համարներով:

8. Առաքումների գրանցման գրքում առաքումն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից հերթական համարով գրանցվում է առաքվող ապրանքատեսակի խոշորացված խմբի անվանումը (օրինակ՝ սննդամթերք, շինանյութ եւ այլն), հաշիվ-ապրանքագրի տվյալները, տվյալ տարածքից տեղափոխման ձեւը (տրանսպորտային միջոցի տեսակը, մակնիշը, պետհամարանիշը (համարը) կամ նշում առձեռն (առանց տրանսպորտային միջոցի) տեղափոխման մասին եւ ապրանքի հասցեագրման (տեղափոխման) վայրը:

Գրանցման գրքում սխալ թույլ տալու դեպքում տողի վրա գրիչով գիծ է քաշվում այնպես, որ հնարավոր լինի կարդալ նախկին գրառումը եւ անմիջապես հաջորդ տողում կատարվում ճիշտ գրառումը: Ձեռքով տողի կողքին կատարվում է համապատասխան նշագրում սխալ գրառման մասին:

9. Առաքումների գրանցման գրքում գրանցում կատարելուց հետո գնորդին (ստացողին) տրվող հաշիվ-ապրանքագրի վերեւի աջ անկյունում կատարվում է "Առաքողի գրանցման գրքի թիվ _____" գրառումը եւ գրառման մեջ համարի համար նախատեսված մասում լրացվում է առաքողի առաքումների գրանցման գրքի էջի՝ տվյալ հաշվարկային փաստաթղթի գրանցման տողի հերթական համարը՝ ըստ 1-ին սյունակի:

10. Առաքումների գրանցման գիրքը տնտեսավարող սուբյեկտները պարտավոր են աշխատանքի (առաքումների իրականացման) ընթացքում պահել ապրանքի անմիջական առաքման (բացթողման) կետում (շինությունում, վայրում):

III. Տեղափոխվող ապրանքների հաշվառումը

11. Ձեռնարկատիրական գործունեության առարկա հանդիսացող՝ տեղափոխվող ապրանքների հետ պետք է լինեն համապատասխան հաշիվ-ապրանքագրեր, որոնք պետք է լրացված լինեն սույն կարգի 9-րդ կետին համապատասխան, իսկ Հայաստանի Հանրապետության տարածք ներմուծված ապրանքների համար (եթե ապրանքը գտնվում է մաքսազերծման վայրերից դեպի առաջին նշանակման կետ ճանապարհին)՝ մաքսային համապատասխան փաստաթղթեր (փոխադրման ամփոփագիր եւ (կամ) մաքսային հայտարարագիր):

12. Ապրանքներ տեղափոխելիս ապրանքներ տեղափոխողի (առաքող, գնորդ (ստացող) կամ տրանսպորտային կազմակերպություն) մոտ առկա հաշիվ-ապրանքագրում տեղափոխման ձեւի եւ վայրի մասին կատարված նշումը պետք է համընկնի Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող առաքող սուբյեկտի առաքումների գրանցման գրքի համապատասխան տողի 6-րդ սյունակում կատարված նշման հետ:

IV. Պատասխանատվությունը սույն կարգի պահանջները խախտելու համար

13. Սույն կարգի պահանջների խախտումն առաջացնում է պատասխանատվություն՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

14. Առաքվող ապրանքների գրանցումը ներառում է՝

ա) առաքումների գրանցման գրքի՝ ապրանքների գրանցման էջի 1-4-րդ եւ 8-րդ սյունակների լրացումը (համապատասխան առաքման ըստ էության գրանցումը):

բ) սույն կարգի 3-րդ կետի եւ 6-րդ կետի առաջին պարբերությամբ նախատեսված պահանջի կատարումը:

գ) սույն կարգի 9-րդ եւ 10-րդ կետերով նախատեսված պահանջների կատարումը:

15. Տեղափոխվող ապրանքների գրանցումը ներառում է՝

ա) առաքող տնտեսավարող սուբյեկտի համար՝ առաքումների գրանցման գրքի 1-3-րդ, 5-7-րդ սյունակների լրացումը (տեղափոխման համար հանձնված ապրանքների ըստ էության գրանցումը):

բ) տեղափոխող տրանսպորտային կազմակերպության (անհատապես վճարովի բեռնափոխադրումներ իրականացնող անհատ ձեռնարկատիրոջ) համար՝ սույն կարգի 11-րդ կետով նախատեսված պահանջի կատարումը:

16. Հարկային մարմինը սույն կարգի պահանջների կատարման նկատմամբ իրականացնում է հսկողություն՝ Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների բնագավառը կարգավորող օրենսդրությանը համապատասխան:

17. Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմինների կողմից սույն կարգի պահանջների խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում տնտեսավարող սուբյեկտը կատարում է ճշգրտումներ (գրանցումներ) առաքումների գրանցման գրքերում եւ հաշվառմանը վերաբերող այլ փաստաթղթերում:

ՀՀ ԿԱ ՀԴԾ _____ տեսչության պետ

_____
(անունը, հայրանունը, ազգանունը)

Հայտ

Առաքումների գրանցման գրք կնքելու եւ համարակալելու

Խնդրում եմ

_____
(ՍՊԸ-ին, ԲԲԸ-ին, ՓԲԸ-ին) (ընդգծել, այլ

կազմակերպատիրավական տեսակի դեպքում՝ լրացնել)

_____
(հասցեն)

հասցեով կնքել եւ համարակալել առաքումների գրանցման գիրքը:

Նշված հասցեով նախկինում առաքումների գրանցման գիրք ստացել եմ, չեմ ստացել (ընդգծել, ստացած լինելու դեպքում ներկայացնել լրացված-ավարտված գիրքը):

Կից՝ ներկայացնում եմ նշված հասցեի առկայությունը հիմնավորող իրավասու պետական կառավարման կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից տրված տեղեկանքը:

Կազմակերպության ղեկավար
(անհատ ձեռնարկատեր)

_____
(ստորագրությունը)

_____
(անունը, հայրանունը, ազգանունը)

_____ 200 թ.

Կ.Տ.